

Sygn. akt III KK 173/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala (sprawozdawca)

SSN Paweł Wiliński

Protokolant Elżbieta Wawer

w sprawie **M. M.** ukaranego za czyn z art. 124 § 1 k.w.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 11 czerwca 2021 r.
na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.
kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść ukaranego
od wyroku Sądu Okręgowego w T.
z dnia 28 sierpnia 2020 r., sygn. akt IX Ka (...)
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w T.
z dnia 28 maja 2019 r., sygn. akt VIII K (...)

**uchyla zaskarżony wyrok w punkcie I.3. oraz poprzedzający
go wyrok Sądu Rejonowego w T. w punkcie II i w tej części, na
podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w.
postępowanie umarza, zaś jego kosztami obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

M. M. został oskarżony o to, że:

1. w okresie bliżej nieokreślonego dnia i miesiąca 2014 r. do dnia 27 sierpnia 2017 r. w miejscowości G. ul. L. g. L., pow. t., woj. (...), znęcał się psychicznie i fizycznie nad wspólnie z nim zamieszkującą M. G. w ten sposób, że wszczynał awantury podczas których wyzywał ją słowami wulgarnymi, groził, niszczył mienie oraz kontrolował i ograniczał kontakty, także uderzał, popychał, kopał, wykręcał ręce, gdzie w dniu 27 sierpnia 2017 r. po uprzednim popchnięciu pokrzywdzonej szarpał ją i uderzył jeden raz pięścią w twarz, następnie chwycił ją za kciuk i przewrócił ją na ziemię, gdzie leżącej wykręcał obie ręce i uderzył ją dwa razy z pięści w plecy, powodując u pokrzywdzonej obrażenia ciała w postaci krwiaka okularowego oczodołu lewego, krwiaka okolicy łuku brwiowego lewego, krwiaka obu warg po stronie lewej, rany śluzówki wargi dolnej po stronie lewej, licznych krwiaków obu przedramion, skręcenia kciuka lewego, stłuczenia obu łuków oraz stłuczenia śródreżcza prawego, które spowodowały naruszenie czynności narządów ciała trwające nie dłużej niż siedem dni w rozumieniu odpowiedniego artykułu kodeksu karnego tj. o czyn z art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

2. w dniu 27 sierpnia 2017 r. w miejscowości G. ul. L. g. L., pow. t., woj. (...), dokonał uszkodzenia mienia w postaci jedenastu akwariów o wartości nie mniejszej niż 1000 złotych, trzech szafek o wartości 150 złotych, telefonu komórkowego m-ki Samsung Galaxy S4 Mini o wartości 200 złotych i telefonu komórkowego Samsung Espire o wartości 150 złotych, wyrządzając łączne straty w wysokości 1500 złotych na szkodę M. G. tj. o czyn z art. 288 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 28 maja 2019 r., sygn. akt VIII K (...), Sąd Rejonowy w T.:

I. uznał oskarżonego M. M. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w punkcie I aktu oskarżenia, tj. przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to w myśl art. 11 § 3 k.k. na mocy art. 207 § 1 k.k. wymierzył mu karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności;

II. uznał oskarżonego M. M. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w punkcie II aktu oskarżenia, tj. przestępstwa z art. 288 § 1 k.k. i za to na mocy art. 288 § 1 k.k. wymierzył mu karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności;

III. na mocy art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w miejsce kar pozbawienia wolności orzeczonych w punktach I i II wyroku wymierzył oskarżonemu M. M. karę łączną 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności;

Wyrok zawiera również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu.

Od powyższego wyroku apelacje wywiedli oskarżony i jego obrońca.

Obrońca zaskarżył wyrok w punktach I,II i III zarzucając mu obrazę „przepisów postępowania, a mianowicie art. 5 § 2 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie zasady, iż niedające się usunąć wątpliwości rozstrzyga się na korzyść oskarżonego i chociaż takie występują w sprawie nie zostały zgodnie z powyższą zasadą uwzględnione”.

Podnosząc powyższy zarzut obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od przypisanych mu czynów.

W osobistej apelacji oskarżony zaskarżył wyrok w całości i wskazał, że jest niewinny i nie popełnił zarzucanych mu czynów i wniósł o uniewinnienie. W uzasadnieniu środka odwoławczego wskazywał przede wszystkim na wadliwą ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Wyrokiem z dnia 28 sierpnia 2020 r., sygn. akt IX Ka (...), Sąd Okręgowy w T.:

I. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. uchylił pkt I i III;

2. uznał oskarżonego M. M. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt 1 aktu oskarżenia, z tym ustaleniem, iż należało go opisać i zakwalifikować w następujący sposób: w dniu 27 sierpnia 2017 r. w G.ie przy ul. L. gm. L. po uprzednim popchnięciu pokrzywdzonej M. G. szarpał ją i uderzył jeden raz pięścią w twarz, następnie chwycił za kciuk i przewrócił na ziemię, po czym wykręcał jej obie ręce i uderzył dwa razy pięścią w plecy, przy czym wyżej opisanym działaniem spowodował u pokrzywdzonej obrażenia ciała w postaci krwaka okularowego oczodołu lewego, krwaka okolicy łuku brwiowego lewego, krwaka obu warg po

stronie lewej, rany śluzówki wargi dolnej po stronie lewej, licznych krwiaków obu przedramion, skręcenia kciuka lewego, stłuczenia obu łuków żebrowych oraz stłuczenia śródreżcza prawego, które spowodowały naruszenie czynności narządów ciała na czas poniżej 7 dni, tj. występku z art. 157 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 157 § 2 k.k., art. 34 § 1a pkt 1 k.k. i art. 35 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 6 (sześciu) miesięcy ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 (dwudziestu) godzin w stosunku miesięcznym;

3. w pkt. II z opisu czynu przypisanego oskarżonemu M. M. wyeliminował uszkodzenie jedenastu akwariów i ustalił, iż czyn ten stanowi wykroczenie z art. 124 § 1 k.w. i na podstawie art. 124 § 1 k.w. w zw. z art. 21 § 1 k.w. wymierzył oskarżonemu karę 1 (jednego) miesiąca ograniczenia wolności polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 (dwudziestu) godzin w stosunku miesięcznym;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy;

III. zwolnił oskarżonego z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym, a wydatkami tego postępowania obciążył Skarb Państwa.

Od powyższego wyroku kasację wywiódł Prokurator Generalny, który zaskarżył ten wyrok na korzyść ukaranego, „w zakresie zawartego w pkt. I ppkt 3 rozstrzygnięcia o karze za wykroczenie z art. 124 § 1 k.w.” i zarzucił mu rażące, stanowiące bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, określoną w art. 104 § 1 pkt 7 k.p.w. naruszenie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w., polegające na zaniechaniu umorzenia, przez Sąd Okręgowy w T., wyrokujący w dniu 28 sierpnia 2020 r., postępowania o czyn z art. 124 § 1 k.w., co skutkowało wymierzeniem za to wykroczenie, na podstawie art. 124 § 1 k.w. w zw. z art. 21 § 1 k.w., kary 1 miesiąca ograniczenia wolności, polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym, mimo że w dniu 27 sierpnia 2020 r. doszło do przedawnienia karalności tego wykroczenia.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części oraz o umorzenie postępowania o czyn z art. 124 § 1 k.w. na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna.

Dla oczyszczenia przedpola do dalszych rozważań należy wskazać, że wbrew temu co wynika z części wstępnej petitum kasacji, autor tego środka, na co wyraźnie wskazuje treść zarzutu i wnioski kasacyjne, zaskarżył rozstrzygnięcie dotyczące czynu, zakwalifikowanego przez sąd odwoławczy jako wykroczenie z art. 124 § 1 k.w., w całości.

I tak zakreślony zarzut uznać należało za trafny. Zgodnie z treścią art. 45 § 1 k.w. karalność wykroczenia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok; jeżeli w tym okresie wszczęto postępowanie, karalność wykroczenia ustaje z upływem 2 lat od zakończenia tego okresu. Z powyższej regulacji jednoznacznie wynika zatem, że przedawnienie karalności czynu przypisanego M. M. w punkcie II. wyroku sądu meriti, który został zmodyfikowany w punkcie I.3 wyroku sądu odwoławczego, nastąpiło z upływem 27 sierpnia 2020 r. Powyższe oznacza, że zaskarżony wyrok sądu odwoławczego, w zakresie, w jakim prawomocnie przypisano ukaranemu odpowiedzialność za ww. czyn, zapadł wbrew wyraźnemu nakazowi płynącemu z normy statuowanej przez przepis art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. i w konsekwencji dotknięty jest uchybieniem stanowiącym bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 104 § 1 pkt 7 k.p.w.

W pełni zasadnie Prokurator Generalny nie przyjął, że w przedmiotowej sprawie doszło do przedłużenia terminu przedawnienia karalności tego czynu w związku z wejściem w życie, w dniu 31 marca 2020 r., przepisu art. 15zzr ust. 6 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r., poz. 374 ze zm.– dalej ustawa z dnia 2 marca 2020 r.), który stanowił, że *w okresie, o którym mowa w ust. 1* [tj. w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo

stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 – uwaga SN] *nie biegnie przedawnienie karalności czynu oraz przedawnienie wykonania kary w sprawach o przestępstwa, przestępstwa i wykroczenia skarbowe oraz w sprawach o wykroczenia*. Ustanawiając przedmiotowy przepis prawodawca nie wprowadził bowiem regulacji nakazującej stosowanie tego unormowania do czynów popełnionych przed dniem jego wejścia w życie (tak jak to uczynił np. w art. 7 ustawy z dnia 20 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw /Dz.U. z 2021 r., poz. 1023/). W świetle powyższego jest oczywiste, mając na uwadze stanowcze brzmienie regulacji intertemporalnej z art. 2 § 1 k.w., której stosowanie nie zostało w tej sytuacji wyłączone, że norma wynikająca z art. 15zrr ust. 6 odnosiła się tylko do wykroczeń popełnionych w okresie od dnia wejścia życie statuującego ją przepisu do dnia jego uchylecia.

Na zasadność takiej interpretacji wskazuje nadto brzmienie art. 68 ust. 5 ustawy z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. z 2020 r., poz. 875 – dalej ustawa z dnia 14 maja 2020 r.), który stanowi, że *z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoczyna się bieg przedawnienia karalności czynu oraz przedawnienia wykonania kary w sprawach o przestępstwa, przestępstwa i wykroczenia skarbowe oraz w sprawach o wykroczenia*. W przepisie tym ustawodawca nie odniósł się bowiem do terminów przedawnienia, których bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie art. 15zrr ust. 6 ustawy z dnia 2 marca 2020 r., a - będąc racjonalnym i konsekwentnym – bez wątplenia uczyniłby to, w sytuacji gdyby ww. art. 15 zrr ust. 6 (uchylony na mocy ustawy z dnia 14 maja 2020 r.) dotyczył także tych terminów i skutkował wstrzymaniem ich biegu.

Pogląd, że przepis art. 15zrr ust. 6 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. nie odnosił się do czynów popełnionych przed dniem jego wejścia w życie jest przyjmowany również w doktrynie (K. Lipiński, Modyfikacje terminów przedawnienia karalności przestępstw, przestępstw i wykroczeń skarbowych oraz wykroczeń w związku z epidemią COVID-19, *Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych* 2020, nr 2, s. 37 – 47 oraz K. Lipiński (w:) K. Lipiński [w:] *Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz*, red. J. Giezek, Warszawa 2021, komentarz do art. 104, teza 7).

Kierując się powyższą argumentacją, Sąd Najwyższy uznał kasację za oczywiście zasadną (art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.) i w konsekwencji uchylił zaskarżony wyrok w punkcie I.3. oraz poprzedzający go wyrok Sądu Rejonowego w T. w punkcie II i w tej części, na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. postępowanie umorzył, zaś jego kosztami obciążył Skarb Państwa (art. 119 § 2 pkt 1 k.p.w.).